

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MUZYKI W KLASACH IV,V,VI,VII SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4 IM. JANA BRZECHWY W SWARZĘDZU

I PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1915) - art. 44b ust. 3, ust. 6 pkt 1, ust. 8 ust. 1.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r., poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245),
- Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 373)
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego z muzyki,
- Program nauczania z muzyki,
- Statut Szkoły Podstawowej nr 4 im Jana Brzechwy w Swarzędzu.

II WYMAGANIA EDUKACYJNE

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych

w roku szkolnym:

- a) piosenki z repertuaru dziecięcego, młodzieżowego, popularnego i ludowego,
- b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),
- c) kanony;

- 2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należytą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;
- 3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;
- 4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;
- 5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
 - a) struktury melodyczne,
 - b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),
 - c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),
 - d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

- 1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (do wyboru np. flet podłużny, flażolet /flecik polski/, pianino, keyboard, gitara, dzwonki, metalofon, ksylofon i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:
 - a) schematy rytmiczne,
 - b) melodie,
 - c) proste utwory,
 - d) akompaniamenty;
 - 2) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);
 - 3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;
 - 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:
 - a) proste struktury rytmiczne,
 - b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,
 - c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem

12

- 5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem

dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

- 1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;
- 2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:
 - a) polskich tańców narodowych: poloneza, kujawiaka i krakowiaka,
 - b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu),
 - c) wybranych tańców różnych narodów,
 - d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);
- 3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki.

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

- 1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):
 - a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (od średniowiecza do współczesności),
 - b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,
 - c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,
 - d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
- 2) rozpoznaje ze słuchu:
 - a) brzmienie instrumentów muzycznych,
 - b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
 - c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,
 - d) polskie tańce narodowe,
 - e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;
- 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
- 4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łączyć muzykę z innymi obszarami wiedzy):
 - a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
 - b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
 - c) werbalizuje emocje i odczucia,

d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:

1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;

2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:

1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;

2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;

3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;

4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;

5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;

2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);

3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokalnie-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);

2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);

3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;

4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.

5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:

1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;

2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;

3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe.

Uczeń:

1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;

2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;

3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;

4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;

5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i, muzyczne portfolio;

6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);

7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;

8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;

9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia

w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu,

przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

III WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNAŃ OCENĘ

Przy określaniu poziomu nabytych umiejętności i stopnia opanowania wiadomości przewidzianych w programie nauczania uwzględnia się:

- poziom uzdolnień i indywidualne możliwości ucznia,
- jego wysiłek wkładany w wywiązywanie się z powierzonych zadań,
- aktywność i zaangażowanie w czasie zajęć,
- uzyskany poziom umiejętności w zakresie różnych form aktywności muzycznej i wiadomości z zasad muzyki oraz historii muzyki,
- rozwijanie własnych umiejętności i zainteresowań muzycznych,
- podejmowanie dodatkowych zadań,
- włączanie się w życie artystyczne szkoły i środowiska,
- postawę wobec wytworów sztuki i dóbr kultury.

Ocenę *celującą* (6) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował ponadprzeciętnie zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- Korzysta z różnych źródeł informacji i je analizuje
- Umie zaśpiewać a capella i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz spoza niego
- Opanował umiejętność łączenia wiedzy z zakresu muzyki z wiadomościami z innych przedmiotów
- Potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy muzyczne
- Zawsze jest przygotowany do lekcji, odrabia prace domowe
- Bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru
- Osiąga znaczące wyniki w muzycznych konkursach pozaszkolnych, np. festiwalach piosenki, konkursach wiedzy
- Jest bardzo aktywny muzycznie, także w środowisku pozaszkolnym – uczestniczy w dodatkowych zajęciach szkolnego zespołu muzycznego, chórze, lokalnej orkiestrze oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym
- Wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki
- Jest wzorowym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocenę *bardzo dobrą* (5) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- Korzysta z różnych źródeł informacji i je analizuje
- Na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany
- Potrafi zagrać większość melodii przewidzianych w programie nauczania na flecie i dzwonek

- Umie zaśpiewać z akompaniamentem z zastosowaniem poprawnej techniki większość piosenek przewidzianych w programie nauczania
- Potrafi bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych
- Rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać
- Podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu nauczania
- Zna i stosuje podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy
- Odrabia prace domowe
- Jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocenę *dobrą* (4) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- Korzysta z różnych źródeł informacji i je analizuje
- Na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany
- Potrafi zagrać kilka melodii oraz akompaniamentów przewidzianych w programie nauczania na flecie i/lub dzwonek
- Umie zaśpiewać z akompaniamentem pieśni jednogłosowe poprawnie pod względem muzycznym
- Odrabia prace domowe
- Prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy
- Jest uważnym słuchaczem koncertów muzycznych

Ocenę *dostateczną* (3) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- Jest w stanie zrozumieć najważniejsze zagadnienia przy pomocy nauczyciela
- Potrafi zagrać niektóre melodie przewidzianych w programie nauczania na flecie lub dzwonek
- Umie zaśpiewać z akompaniamentem niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania
- Odrabia prace domowe
- Potrafi się skupić podczas trwania koncertów muzycznych

Ocenę *dopuszczającą* (2) otrzymuje uczeń, który:

- W niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania
- Jest w stanie wykonać proste ćwiczenie przy pomocy nauczyciela
- Potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory przewidziane w programie nauczania
- Umie zaśpiewać z akompaniamentem najprostsze piosenki przewidziane w programie nauczania
- Odrabia proste prace domowe
- Nie przeszkadza innym słuchaczom podczas koncertów muzycznych

Ocenę *niedostateczną* (1) otrzymuje uczeń, który

- Nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania (co uniemożliwia dalsze kształcenie)
- Nie jest w stanie wykonać prostych ćwiczeń nawet przy pomocy nauczyciela
- Nie potrafi zagrać na żadnym instrumencie melodycznym
- Ma duże trudności z zaśpiewaniem jakiegokolwiek piosenki
- Jest pasywny na lekcjach, nie uważa
- Nie odrabia prac domowych
- Nie prowadzi zeszytu przedmiotowego
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszych poleceń wynikających z programu danej klasy, wykazuje ciągły brak zaangażowania i chęci do pracy, notorycznie nieprzygotowany do zajęć,
- Nie wykazuje żadnych chęci nauczania się czegokolwiek, nadrobienia braków, poprawienia ocen.

IV METODY KONTROLI I OCENY OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PRZEDMIOTU „MUZYKA”

OCENY WYSTAWIANE SĄ ZA:

- posiadaną wiedzę,
- śpiew,
- gra (na instrumencie melodycznym, np. na flecie, dzwoneczkach, flażolecie oraz na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych),
- wypowiedzi ucznia na temat utworów muzycznych,
- działania twórcze,
- znajomość terminów i wiedza muzyczna,
- aktywność na lekcjach,
- udział w koncertach bądź wydarzeniach muzycznych,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego,
- prezentacje, prace projektowe, konkursy.

Ocena semestralna i końcoworoczna jest wyznacznikiem wiedzy, umiejętności i postaw ucznia w zakresie przedmiotu. Wynika z ocen cząstkowych zdobytych przez ucznia w danym semestrze.

V UZASADNIANIE OCEN

1. Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę. Oceny ze sprawdzianów przedmiotowych są uzasadniane w formie pisemnej lub ustnej.

2. Uzasadnienie zawiera:

1) wyszczególnienie i docenienie dobrych elementów pracy ucznia,

2) wskazanie tego, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia, aby uzupełnić braki wiedzy oraz opanować wymagane umiejętności,

3) wskazanie uczniowi sposobu, w jaki powinien pracować dalej aby uzupełnić braki.

VI ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRAC UCZNIOWSKICH

1. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.

2. Prace pisemne są gromadzone w formie elektronicznej.